

obsah

Úvod	6
Historie sashika	8
Vybavení a materiály	16
Základní techniky	20
Dlouhé vzorníky	26
Přání	28
Sbírka táček	30
Prostírání momoyama	32
Vzorníkové polštáře	36
Modrý polštář	38
Béžový polštář	39
Nákupní tašky sashiko	40
Džínová nákupní taška	41
Kostkovaná nákupní taška	43
Závěsy noren	44
Pytlíčky kinchaku	48
Modrý pytlíček	50
Červený pytlíček	51
Polštáře zabuton	52
Vějířový polštář	54
Květinový polštář	55
Běhoun na stůl moyozashi	56
Knihovna vzorů	58
Vzory moyozashi sashiko	58
Motivy	92
Vzory hitomezashi sashiko	96
Galerie inspirací	110
Bibliografie	125
Dodavatelé	126
Rejstřík vzorů sashiko	127
Věcný rejstřík	128

Úvod

Sashiko je kouzelné lidové šití ze severního Japonska. Vyslovujeme je „saš(i)ko“, kde „i“ téměř neslyšíme.

Znamená „malé bodnutí“ nebo „malé propíchnutí“, což přesně vystihuje pohyb při šití. Původně sloužilo k zateplení oděvů a po jejich obnošení pomáhalo k dalšímu použití, resp. zpevnění pracovních oděvů a vybavení domácnosti.

Sashiko kombinuje venkovský styl s komplikovaným vzorem – a to vše pomocí jednoduchého předního stehu.

Znalost sashika předávala matka dceři, z generace na generaci. V zemědělských a rybářských komunitách tak praktické a dekorativní sashiko vytvářelo unikátní styl. Jednoduchý bílý steh na tmavomodrém podkladu vyvolává představu sněhu padajícího na staré farmy, zatímco uvnitř u krbu irori kouzlí ženy pomocí nitě a látky úžasné vzory.

Většina vzorů starého sashika vychází z oblíbených předloh a pokrývá s různou mírou hustoty celou plochu. Dokonalé zvládnutí těchto vzorů je klíčem ke správnému pochopení sashika, které není

▲ Autorský tým „Kouzlo sashika“ na Festivalu quiltů v Anglii v roce 2003. Široký panel za námi se nazývá „Noshi“ a vytvořila ho Keiko Hori v roce 1988 (viz obr. na protější straně). Úzký panel v pozadí je Vzorník sashiko Shonai a je dlouhý 11,75 m! Jeho autorkou je Cheiko Hori (viz rovněž Galerie pro inspiraci, str. 113).

pouhým obrysovým šitím japonských předloh. Sashiko obsahuje samostatné motivy či rodinné znaky (kamon) nebo má do předního stehu zapracované obrázkové prvky.

Poprvé jsem uviděla šité sashiko v roce 1991 v Yuza-machi v Japonsku, v západním okrese

Shonai v prefektuře Yamagata. Dostala jsem dvě věci – pouzdro na vizitky a malou podložku. Byla jsem fascinovaná, ale jako zaměstnaná učitelka angličtiny jsem neměla dost času, abych se naučila sashiko správně šít. Když jsem se vrátila na oslavu Nového roku nového tisíciletí, rozhodla jsem se, že se sashiko pořádně naučím.

Starosta Ken Onedira mě představil místní učitelce sashika Chie Ikeda, která mě naučila hitomezashi, vzory malých stehů tradičně používané v Shonai. Moji přátelé mě vzali na místa, kde jsem mohla vidět mnoho inspirujících prací, starých i nových. Moje bývalá sousedka Reiko Domon také šila sashiko a učila v místním klubu věnujícímu se quiltingu. Stará a nová přátelství nakonec vedla v roce 2003 k výstavě „Kouzlo sashika“ na zahajovacím Festivalu quiltů v anglickém Birminghamu, kam přijela Chie, Reiko a sedm dalších expertů na sashiko. Během čtyř dnů jsme naučili více než 150 návštěvníků stehy sashiko, což jen dokazuje, že šití je univerzální jazyk. Sashiko bylo nazýváno „fascinujícím“, „terapeutickým“, „relaxujícím“, a dokonce „drogou“!

K šití sashika už dneska už nevede jen šetrnost a hospodárnost. Obrovské množství tradičních vzorů vás může inspirovat k vlastní tvořivosti – v této knize jich naleznete více než sto. Knížka začíná stručnou, ale fascinující historií sashika. Následuje oddíl věnovaný všemu, co budete potřebovat, abyste začali šít – jaké použít materiály a pomůcky, jak si nakreslit vzory a jak pracovat se stehy sashiko. Pak zde naleznete výběr snadných projektů, abyste se namlsali. Oblíbené tradiční vzory jsou zařazené do rozsáhlé Knihovny vzorů, která začíná na straně 58 a poprvé v anglicky psané publikaci jsou zde také husté vzory hitomezashi šité v Shonai (str. 96–109). Projekty a vzory v knihovně začínají těmi nejjednoduššími, takže projdete-li je všechny, stanete se na sashiko skutečným expertem.

Zlaté hřeby z výstavy „Kouzlo sashika“ jsou uvedené v Galerii pro inspiraci, která začíná na straně 110.

Jako učitelka sashika ve Velké Británii dostávám řadu otázek. Doufám, že tato kniha vám na ně odpoví a poskytne přitom radost z šití. Pomocí klasických kombinací sashika v tmavomodré a bílé barvě zachyťte ducha venkovského života anebo kouzelným sashikem vyjádřete barevnost krajiny.

Závěs na stěnu „Noshi“ (autorka Keiko Hori) zobrazuje vzory typické pro oblast Yuza-machi. Všechny nitě jsou krémově bílé; iluze barevnosti je docílena měnění se hustotou vzorů. Zleva doprava (pod centrálním uzlem) nalezneme: jujizashi, sanju kakinohanazashi, kusari jujizashi, asanoha, kakinohanazashi a sorobanzashi (str. 97, 101, 98,

72, 100 a 109). Aplikace kousků starodávných látek z Keiko sbírky ještě před prošíváním sashika pomohla ve výsledku dosáhnout velmi jemného odstínu. Dříve se látka nejprve z rubu záplatovala a poté z lícu prošívala. Aplikací tato tradice znovu ožívá a dále se rozvíjí. Více podrobností o noshi najdete na str. 94.